

# Academic Achievement in the Subject of Multicultural Societies and Geography through Integrated Learning Management Using Spatial Problem-Based Learning of Students in the Field of Social Development

Jirachaya Jeawkok\*

Ph.D. (Human and Social Development), Assistant Professor

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani Campus

\*Corresponding author: jirachaya.j@psu.ac.th

Received: March 4, 2024/ Revised: September 11, 2024/ Accepted: September 13, 2024

## Abstract

This research aimed to compare the academic achievement between integrated spatial work in problem-based learning before and after the learning, traditional teaching method and integrated spatial work in problem-based learning, and the satisfaction with integrated spatial work in problem-based learning in the course of Multicultural Social and Cultural Studies of 105 Social Development students. The research instruments included (1) lesson plans based on the concept of problem-based learning, (2) academic achievement test, (3) evaluation form for the implementation of problem-based learning, and (4) satisfaction questionnaire. The instrument quality was examined by qualified persons, with a reliability value of .92. The statistics used for data analysis were X, S.D. and t-test.

The results of the research found that ; (1) Students in the Social Development program who received spatial integration in problem-based learning (PBL) outperformed those who received traditional instruction in the subject of Multi-Society and Landscape-Cultural Studies. This difference was statistically significant at the.01 level. The PBL learning management approach indicated that after studying, academic attainment was higher than before studying, with statistical significance at the.01 level. (2) Students' satisfaction with learning through the integration of spatial activities in problem-based learning (PBL) as demonstrated in the field of social development in the Multi-Social and Cultural Studies course. The mean ( $\bar{X}$  = 4.20, S.D. = 0.54) was at a high level overall. Consequently, one way to structure learning is through the use of spatial problems in problem-based learning (PBL). Emphasize key concepts that will boost pupils' learning effectiveness.

**Keywords:** Learning Management, Integration of Working, Problem-based Learning, Social Development Student

## บทความวิจัย

# ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรม โดยการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการงานเชิงพื้นที่ที่ร่วมกับการ ใช้ปัญหาเป็นฐานของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม

จิรัชยา เจียวกิก\*

ปร.ด. (พัฒนามนุษย์และสังคม), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

\*ผู้ประสานงาน: jirachaya.j@psu.ac.th

วันรับบทความ: 4 มีนาคม 2567/ วันแก้ไขบทความ: 11 กันยายน 2567/ วันตอบรับบทความ: 13 กันยายน 2567

## บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานระหว่างก่อนจัดเรียนรู้และหลังการจัดเรียนรู้ และวิธีสอนแบบเดิมกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รวมถึงความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม จำนวนทั้งหมด 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบประเมินการปฏิบัติการดำเนินการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (4) แบบสอบถามความพึงพอใจได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ, มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม หลังได้รับการบูรณาการงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ PBL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคมในรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ต่อการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.20$ ,  $S.D. = 0.54$ ) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จึงเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนที่สำคัญอันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

**คำสำคัญ:** การจัดการเรียนรู้ การบูรณาการงานเชิงพื้นที่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน  
นักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม

## บทนำ

การเรียนรู้จากการค้นคว้าเองของผู้เรียน โดยมิใช่ผู้สอนเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ อีกทั้งในการพัฒนาคุณภาพคนไทยในปัจจุบันเองมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (Panich, 2012) ในรายวิชา พหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา เป้าหมายของรายวิชา ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและมีทักษะอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย

ขณะที่การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากผู้สอนได้นำเสนอปัญหาที่แปลกใหม่ท้าทายตามยุคสมัยและสอดคล้องกับโลกของความเป็นจริงให้กับผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และนำความรู้จากประสบการณ์เดิมมาใช้แก้ปัญหา โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักตัดสินใจ และสามารถนำเสนอผลงานได้ ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและคอยชี้แนะ (Torpeng, 2010) ขณะที่ผู้เรียนก็สามารถแสวงหาความรู้ใหม่เป็นผู้หาคำตอบเพื่อค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ (Jeawkok, 2023) ดังนั้น การสอนที่มุ่งให้เกิดการคิดแบบวิเคราะห์ สังเคราะห์ และทักษะการแก้ไขปัญหา ผู้สอนต้องไม่เป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาการสอน การเรียนรู้ให้ทันยุคสมัยสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ควรช่วยแนะนำ (Coaching) ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ออกแบบการเรียนการสอน ผสมผสานกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ (Panich, 2012) เหนือสิ่งอื่นใดสามารถทำให้ผู้เรียนใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างรอบคอบและมีความสุข และจะเห็นได้ว่าการศึกษาในยุคปัจจุบันจะเน้นให้บุคคลได้คิดช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิต ปัจจุบันนี้มีงานวิจัยหลายๆ งานที่วิจัยเพื่อ

มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนรวมทั้งเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน (Jeawkok, Laipaporn & Kaewsuwan, 2020)

อย่างไรก็ตามการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้พัฒนามาจากความคิดของ John Dewey ซึ่งได้แนะนำการศึกษาที่เน้นปัญหาในชีวิตจริงและช่วยในการหาคำตอบโดยการค้นพบข้อมูลในการแก้ปัญหาของนักศึกษาเอง วิธีคิดนี้ได้รับอิทธิพลมาจากผลงานของ Bruner และ Piaget (1960; cited in O'Donovan, 2021) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ใช้เทคนิค กระบวนการแก้ปัญหาแบบกลุ่มและการเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบกับจากการศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ปี 2564-2566 ของ จิรัชยา เจียวกิก<sup>1</sup> ได้พบว่านักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นสาขามุ่งหวังให้ผู้เรียนปฏิบัติการในพื้นที่ได้จากการบูรณาการองค์ความรู้ หากใช้วิธีการสอนแบบ PBL จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่เป็น ขณะที่การสอนแบบเดิมที่เน้นการบรรยายเป็นหลักมีผลการเรียนรู้ลดลงแต่สามารถเรียนรู้ได้ดีเมื่อปฏิบัติการในพื้นที่ (เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่จริง) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ยิ่งขึ้น (Thomthong, 2014) โดยใช้งานบริการวิชาการของผู้สอนมาร่วมจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาถึงหลักการสอน Problem-Based Learning เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบในพื้นที่จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเอาทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคมในการเรียนรู้จริงในพื้นที่ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ

<sup>1</sup> การศึกษาของ จิรัชยา เจียวกิก ตั้งแต่ปี 2563-2566 ได้แก่ Jeawkok & et al. (2020); Jeawkok, J. (2022); Jeawkok, J. (2023)

ของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม นำไปสู่การจัดการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานระหว่างก่อนจัดเรียนรู้และหลังการจัดเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ระหว่างวิธีสอนแบบเดิมกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหรือสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้หรือเกิดความสนใจซึ่งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีแนวคิดพื้นฐานมาจากกระบวนการสร้างความรู้เป็นกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาที่ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยอาศัย พื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ด้วยตนเอง กระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนได้ประสบกับสภาพปัญหาจริง ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและเกิดการซึมซับประสบการณ์ใหม่ และปรับโครงสร้างให้เข้ากับประสบการณ์นั้น ๆ สามารถนำข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ (Barrows & Tamblyn, 1980; Gijsselaers, 1996; Howard, 1971; Saengrasamee, 2000; Ketbutta, 2003; Satyasai, 2004; Inthanon, 2008; Laksaeng, 2009; Khaemmanee, 2013; Pappasit, 2018) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์การเรียนรู้แบบบูรณาการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นกรอบในการออกแบบขั้นตอนการจัด

การเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดปัญหาเป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ 2) การความเข้าใจกับปัญหาผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้าผู้เรียน กำหนดสิ่งที่ต้องเรียน 4) การสังเคราะห์ความรู้สรุปและประเมินค่าของคำตอบ 5) การสรุปและประเมินค่าของคำตอบ และ 6) การนำเสนอและประเมินผลงานผู้เรียน โดยใช้ความรู้จากหลากหลายทั้งผู้สอนปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่ ความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม และการสื่อสารมาบูรณาการความรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนต้องค้นคว้าจากหลากหลาย มีการนำความรู้มาแบ่งปันถ่ายทอด ประยุกต์ใช้ในการเรียนและทำงานเพื่อพัฒนาผลการเรียนและงานให้มีคุณภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest Posttest Design) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

**ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย** เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 428-203 พหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของสาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ทั้งหมดจำนวน 105 คน

**เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ** ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิมที่เน้นบรรยายเป็นหลัก จำนวน 21 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) จำนวน 21 ชั่วโมง ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ ที่จะบูรณาการความรู้ให้ใช้ได้ในชีวิตจริงโดยมีการทบทวนความรู้ เนื้อหาทั้งหมดที่เรียน จำนวน 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยเป็นผู้สอน โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบและประเมินหาความเหมาะสมพร้อมทั้งรูปแบบการสอน

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบวัดความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบการแก้ไขสถานการณ์ ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก โดยมีประเด็น (1) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

(2) การติดต่อสื่อสาร (3) การตระหนักรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม และ (4) การจัดการตนเอง (Opasathian, 2018; Suksantikamol, 2018; Sinthunawa & Pokpong, 2019) และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .5 ขึ้นไป จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่เรียนในภาคการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2565 เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ซึ่งแบบทดสอบมีค่าความยากระหว่าง .34 ถึง .70 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25 ถึง .80 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

(3) แบบประเมินการปฏิบัติการดำเนินการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning: PBL) ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหาเป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ 2) การความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้าผู้เรียน กำหนดสิ่งที่ต้องเรียน 4) การสังเคราะห์ความรู้ 5) การสรุปและประเมินค่าของคำตอบ และ 6) การนำเสนอและประเมินผลงานผู้เรียน โดยมีคะแนนรวม 20 คะแนน ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นรายข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ .67–1.00

(4) แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ข้อความแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยแบ่งหัวข้อ คือ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาและเวลา และภาพรวมของการเรียน นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .94 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของแบบสอบถาม แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .85

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ทำแบบทดสอบ และตอบแบบสอบถาม

พร้อมทั้งมีการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

2. ในคาบแรกผู้สอนได้ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสถานการณ์ ในสัปดาห์แรกของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3. ผู้สอนได้ดำเนินการสอนผู้เรียนตามแผนการสอน โดยใช้การดำเนินการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning: PBL) เริ่มต้นตามขั้นต่าง ๆ ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหาเป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ 2) การความเข้าใจกับปัญหาผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้าผู้เรียน กำหนดสิ่งที่ต้องเรียน 4) การสังเคราะห์ความรู้ 5) การสรุปและประเมินค่าของคำตอบ และ 6) การนำเสนอและประเมินผลงานผู้เรียน ทั้งใน Google classroom และในห้องเรียนตามหัวข้อทฤษฎีทั้งหมด และให้นักศึกษาปฏิบัติการดำเนินการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ

4. หลังจากดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ในสัปดาห์สุดท้ายของภาคการศึกษา ได้ทำการทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลการจัดการเรียนการสอนหลังเรียนโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งเป็นแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาสถานการณ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด จากการจัดการเรียนการสอนและนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ผลต่อไป

**การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มเป้าหมาย** ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมายโดยผู้วิจัยได้ชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การปกปิดข้อมูลและการเก็บรักษาความลับ ขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจอธิบายถึงสิทธิในการถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา และการถอนตัวนั้นไม่มีผลเสียใดๆ หากการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความไม่สบายใจ รู้สึกเป็นทุกข์ จะได้รับการดูแลช่วยเหลือด้านจิตใจโดยการให้คำแนะนำ

<sup>2</sup> ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของ จิรัชยา เจียวีก (2566) ของวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมความสามารถการเรียนรู้แบบนำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการจัดการสุภาพะชุมชนสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม

ปรึกษา และพิจารณาส่งต่อหากกลุ่มเป้าหมายต้องการแหล่งสนับสนุนอื่นที่นอกเหนือจากความสามารถของผู้วิจัย

**การวิเคราะห์ข้อมูล** เป็นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีเดิมคือการบรรยายเป็นหลัก และวิธีการ PBL ด้วย Dependent Sample t-test และ วิเคราะห์คะแนนตามแบบประเมินความพึงพอใจ และนำคะแนนการประเมินของแต่ละหัวข้อที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

## ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้แบบการ

บูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การวิธีเดิม และการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา หลังได้รับการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีเดิม ดังตาราง 1

ตาราง 1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีเดิม และการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) (N=105)

| รายการทดสอบ | ก่อนเรียน (%) | หลังเรียน วิธีเดิม (%) | การเพิ่มขึ้นของคะแนนทดสอบ หลังเรียนด้วยวิธีเดิม (%) | หลังเรียนวิธี PBL (%) | การเพิ่มขึ้นของคะแนนทดสอบ หลังเรียนด้วยวิธี PBL (%) |
|-------------|---------------|------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------------------------------------|
| ค่าเฉลี่ย   | 33.77         | 47.98                  | 42.08*                                              | 63.40                 | 87.74*                                              |
| SD          | 4.29          | 5.13                   | 19.58                                               | 4.58                  | 27.23                                               |

\* [(หลังเรียน - ก่อนเรียน)/ก่อนเรียน] x 100

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบก่อนการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 โดยเมื่อนักศึกษาได้ผ่านการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบเดิม ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบหลังการเรียนของนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 47.98 และค่าเฉลี่ยการเพิ่มขึ้นของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนการเพิ่มขึ้นของคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยวิธีเดิม คิดเป็นร้อยละ 42.08 ในขณะที่นักศึกษาหลังจากได้ผ่านการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบหลังเรียน

คิดเป็นร้อยละ 63.40 และค่าเฉลี่ยการเพิ่มขึ้นของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนการเพิ่มขึ้นของคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยวิธี PBL คิดเป็นร้อยละ 87.74

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาหลังได้รับการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) สูงกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 2 และ 3



## ตาราง 2

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเดิม และแบบ PBL เมื่อเทียบกับคะแนนการทดสอบก่อนการเรียนรู้ ด้วยวิธี *Dependent Sample t-test*

| ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้                              | N   | $\bar{X}$ | S.D.  | t    | Sig.  |
|----------------------------------------------------|-----|-----------|-------|------|-------|
| การเพิ่มขึ้นของคะแนน<br>ทดสอบหลังเรียนด้วยวิธีเดิม | 105 | 42.08     | 19.58 | 6.31 | .000* |
| การเพิ่มขึ้นของคะแนน<br>ทดสอบหลังเรียนด้วยวิธี PBL | 105 | 97.74     | 27.23 |      |       |

\*  $p < .001$

## ตาราง 3

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา โดยใช้การบูรณาการการวิจัยเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ( $N=105$ )

| การเรียนรู้                                            | วิธีเดิม  |      | วิธี PBL  |      | t        | p    |
|--------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|----------|------|
|                                                        | $\bar{X}$ | S.D. | $\bar{X}$ | S.D. |          |      |
| 1. การกำหนดปัญหาของผู้เรียน                            | 3.88      | 0.41 | 4.13      | 0.38 | -4.56*** | .000 |
| 2. การที่ผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหา                     | 3.73      | 0.39 | 3.89      | 0.33 | -3.06**  | .003 |
| 3. การศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน |           |      |           |      |          |      |
| 4. การสังเคราะห์ความรู้สรุปและประเมินค่าของคำตอบ       | 3.87      | 0.45 | 4.03      | 0.38 | -2.60*   | .011 |
| 5. การสรุปและประเมินค่าของคำตอบ                        | 3.97      | 0.46 | 4.05      | 0.40 | -1.36    | .177 |
| 6. การนำเสนอและประเมินผลงานผู้เรียน                    | 4.15      | 0.46 | 4.16      | 0.45 | -.26     | .80  |
| รวม                                                    | 3.47      | 0.30 | 3.56      | 0.28 | -2.55**  | .001 |

\*\*\*  $p < .001$ , \*\*  $p < .01$ , \*  $p < .05$

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเดิม และแบบ การบูรณาการการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยวิธี *Dependent Sample t-test* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาหลังได้รับการบูรณาการการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีเดิม และเมื่อพิจารณาราง 3 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา

พหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม วิธีเดิมและวิธี PBL โดยใช้การบูรณาการการวิจัยเชิงพื้นที่ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ PBL สูงกว่าการเรียนวิธีเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในภาพรวม พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.20$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอันดับแรก คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

( $\bar{X} = 4.30$ ) รองลงมาซึ่งอยู่ในระดับมากคือ ด้านแบบฝึกทักษะ ( $\bar{X} = 4.24$ ) ด้านอาจารย์ผู้สอน ( $\bar{X} = 4.20$ ) ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ( $\bar{X} = 4.17$ ) และด้านเนื้อหา ( $\bar{X} = 4.15$ ) ตามลำดับ ดังตาราง 4

#### ตาราง 4

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม (N=105)

| รายการประเมิน             | Min. | Max. | $\bar{X}$ | SD  | แปลผล |
|---------------------------|------|------|-----------|-----|-------|
| ด้านอาจารย์ผู้สอน         | 3.00 | 5.00 | 4.20      | .68 | มาก   |
| ด้านเนื้อหา               | 3.00 | 5.00 | 4.15      | .56 | มาก   |
| ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน | 3.00 | 5.00 | 4.30      | .55 | มาก   |
| ด้านแบบฝึกทักษะ           | 2.80 | 5.00 | 4.24      | .56 | มาก   |
| ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน | 2.75 | 5.00 | 4.17      | .67 | มาก   |
| รวม                       | 3.11 | 4.89 | 4.20      | .54 | มาก   |

การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จึงเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนที่สำคัญอันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ที่ได้ฝึกการคิด การวิเคราะห์และการแก้ปัญหาที่มุ่งเน้นกระบวนการ มีขั้นตอนที่ชัดเจนนำไปสู่การคิดที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงว่ามีสิ่งใดที่จะช่วยในการแก้ปัญหาได้บ้าง จึงต้องอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้พื้นฐานไปสู่สถานการณ์ใหม่อีก

#### อภิปรายผล

การวิจัยผลของการจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การเรียนรู้วิธีเดิมช่วงครึ่งแรกของภาคการศึกษา ในแผนการศึกษา และการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ช่วงครึ่งหลังของภาคการศึกษาในแผนการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของสาขาวิชาพัฒนาสังคม หลังได้รับการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

(PBL) สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีเดิม โดยการเรียนรู้วิธีเดิมจะได้ความรู้จากผู้สอนเป็นหลัก ขาดทักษะการประยุกต์และวิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันได้ แต่การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ใช้ความรู้จากหลากหลายทั้งผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่ ความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม และการสื่อสารมาบูรณาการความรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนต้องค้นความรู้จากหลากหลาย มีการนำความรู้มาแบ่งปันถ่ายทอด ประยุกต์ใช้ในการเรียนและทำงานเพื่อพัฒนาผลการเรียน และงานให้มีคุณภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นสอดคล้องกับ Konthiang (2001) ที่ได้สรุปข้อดีของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักไว้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหามากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริงพร้อมส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม สอดคล้องกับ Sinnam (2008) ได้กล่าวสรุปว่า การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ PBL ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งทรัพยากรเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สัมพันธ์กับ Makmee (2011) ได้กล่าวถึงการที่ผู้เรียนต้องหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการตลอดชีวิต (lifelong process) เพราะความรู้เก่าที่ผู้เรียนมีอยู่แล้วจะถูกนำมาเชื่อมโยงให้เข้ากับความรู้ใหม่ตลอดเวลา



จึงทำให้ผู้เรียนเป็นคนไม่ล่าหลัง ทันเหตุการณ์ ทันโลก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมโลกในอนาคตได้อย่างดี ที่สุด โดยในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ ที่จะบูรณาการความรู้ ให้ใช้ได้ในชีวิตโดยมีการทบทวนความรู้ เนื้อหาทั้งหมด ที่เรียน จำนวน 3 ชั่วโมง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพหุสังคม และภูมิวัฒนธรรมศึกษา ของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม หลังได้รับการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) สูงกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา พหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษาของนักศึกษาตามขั้นตอน การจัดการเรียนรู้ PBL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Nittayakulseth (2020) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องประเด็นสำคัญ ทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ Pilasan (2008) และ Thepbutdee (2007) ที่พบว่าผู้เรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบ PBL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสอดคล้องกับ Thothon (2004) ซึ่งพบว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดย ใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มีผลการเรียนรู้สาระคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดความยาวสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอน ตามคู่มือของสสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ ที่ช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหา ซึ่ง Slavin (1980) ได้อธิบาย ว่าการเรียนรู้ที่ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ภูมิใจในตัวเองตระหนัก ถึงความรับผิดชอบของตนเองและกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนมีผล สัมฤทธิ์สูงขึ้น พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีมีการยอมรับผู้อื่น มากขึ้น สร้างความมั่นใจในตนเองและรู้ถึงคุณค่าของ ตนเองมากขึ้น จากผลการวิจัยครั้งนี้การจัดการเรียน การสอนโดยบูรณาการการวิจัยเชิงพื้นที่ในการจัดการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของผู้วิจัยเป็นการจัดการเรียนรู้

6 ขั้นตอน ที่รวมทั้งชี้แนะการให้แนวคิดแนวทางและ ผักผ่นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ ด้วยตัวเอง โดยใช้กระบวนการความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งสัมพันธ์กับ Laorandee (2009) และ Pipitkul (2002) ที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนการ 4 ขั้นตอน คือ 1) ระบุปัญหา ทำความเข้าใจปัญหา จำแนก แยกแยะสิ่งที่โจทย์ถาม (ผล) และสิ่งที่โจทย์ถาม (เหตุ) 2) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล 3) กำหนด หลักการวิธีคิดหาคำตอบและดำเนินการคิดย้อนกลับ จากผลไปสู่เหตุ 4) สรุปเขียนแสดงวิธีจากเหตุไปสู่ผล

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนา สังคมในรายวิชาพหุสังคมและภูมิวัฒนธรรมศึกษา ต่อการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ ที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ผลการ ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจโดยรวม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ใน ระดับมาก ( $\bar{X} = 4.20$ ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ แบบการบูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) สามารถนำมาใช้ในการจัด การเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคมได้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษา มีความ พึงพอใจอันดับแรกคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.30$ ) รองลงมาซึ่งอยู่ในระดับมากคือ ด้านแบบฝึกทักษะ ( $\bar{X} = 4.24$ ) ด้านอาจารย์ผู้สอน ( $\bar{X} = 4.20$ ) ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ( $\bar{X} = 4.17$ ) และ ด้านเนื้อหา ( $\bar{X} = 4.15$ ) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้หา ความบกพร่องของเนื้อหา และแก้ไขข้อบกพร่องตลอดระยะ ของการจัดการเรียนสอน นอกจากนั้น ผู้เรียนยังสามารถ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนได้ตลอดเวลา ตามความ พร้อมและความสนใจของตนเอง ตั้งปัญหา เป็นแรงจูงใจ ผู้เรียนในกิจกรรมมากกว่า ประกอบกับการได้มีกิจกรรม ปฏิบัติจริงในพื้นที่ทำให้ผู้เรียนได้สนุกกับการเรียนที่ มา จากสถานการณ์จริง จึงทำให้ได้ทักษะที่ดีและมีความพึงพอใจ เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Khomkhai, Sangsanit & Phopunsak (2018) ได้ศึกษาความพึงพอใจการจัดการ เรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาในด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อและแหล่งค้นคว้า และด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ด้านเนื้อหา อีกทั้งยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Ngamchad (2013) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบ PBL (Problem  
Based Learning) ผลักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัด  
กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการคิด แก้ปัญหา  
โดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับมาก

## ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะจากการวิจัย

### ข้อจำกัด

จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบการ  
บูรณาการทำงานเชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา  
เป็นฐาน (PBL) ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ  
พึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนา ผู้วิจัยพบข้อเด่น  
ของการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนสามารถทบทวน  
ตัวเองผ่านพื้นที่ตามสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจ  
เนื้อหาได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามในห้องเรียนมีผู้เรียนที่มี  
ความความหลากหลายและแตกต่างกัน ก็พบข้อจำกัด  
นั่นคือ เมื่อใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้เรียนบางคนอาจไม่มั่นใจ  
ในความรู้ที่ตนค้นคว้ามาซึ่งอาจมีผลกระทบในทางลบกับ  
การเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาได้น้อยกว่า  
ต้องใช้เวลาเพิ่มมากขึ้นทั้งฝ่ายผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งอาจ  
ไม่เหมาะกับผู้เรียนที่ไม่ชอบการอภิปราย ถกเถียง

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงาน  
เชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)  
ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการ และเลือกพื้นที่ในการเรียนรู้  
ให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเหมาะสมสำหรับผู้เรียน  
จึงจะสามารถสร้างการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมี  
ประสิทธิผล
2. การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงาน  
เชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)  
ต้องใช้ความทุ่มเทในการวางแผนของผู้สอนอย่างสูง  
ประกอบกับการตั้งใจในการอภิปรายของ  
ผู้เรียนและต้องมีความรับผิดชอบตนเองสูง ผู้สอนควร  
กระตุ้นหรือแนะนำวิธีการที่เรียนรู้ด้วยตัวเองให้กับผู้เรียน  
เพื่อเป็นแนวทางในการเรียน รวมทั้งมีการเสริมแรงทางบวก  
กับผู้เรียนอยู่เสมอ

3. การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงาน  
เชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)  
ต้องมีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล  
ผู้เรียนตามสภาพจริง ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะ  
กระบวนการและเจตคติ ในขณะที่ผู้เรียนก็ควรจะมีคุณลักษณะ  
ในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรับผิดชอบสูง รู้จักการทำงาน  
ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

4. การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการทำงาน  
เชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)  
ผู้เรียนต้องได้รับการวางพื้นฐานและฝึกทักษะที่จำเป็น  
ในการเรียนรู้ เช่น กระบวนการคิด การสืบค้นข้อมูล การ  
ทำงานกลุ่ม การอภิปราย การสรุป การนำเสนอผลงาน  
และการประเมินผล ผู้เรียนต้องปรับทัศนคติในบทบาท  
และหน้าที่ในการเรียนรู้ของตนเอง และต้องมีทักษะ  
การสื่อสารที่ดี

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้ผู้เรียนจดบันทึกความรู้ที่จากสื่อใน  
แบบต่าง ๆ แล้วนำมาถ่ายทอดให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้  
ช่วยกันเติมเต็มทบทวน แล้ววัดและประเมินผลผลลัพธ์  
ที่เกิดขึ้นจากความรู้ที่เกิดจากการศึกษาด้วยตนเองแบบ  
บูรณาการร่วม
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรายวิชา  
เดียวกันระหว่างภาคเรียน เพราะจะได้มีช่วงเวลามากขึ้น  
ซึ่งสามารถผลการสะท้อนการปฏิบัติจะได้ชัดเจนขึ้น
3. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่นมา  
มีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรม เช่น การนำเอาการจัดการ  
เรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างรายวิชาที่มีผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน  
หรือการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน เป็นต้น

## กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิฯ  
คณาจารย์ในหลักสูตรให้ความช่วยเหลือในการพัฒนา  
ร่วมกับผู้วิจัย และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สนับสนุน  
งบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินการวิจัย รวมถึง  
ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัย  
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

## References

- Barrows, H.S. & Tamblyn, R.M. (1980). *Problem-based learning An approach to medical education*. Springer Publishing Company.
- Gijselaers, W.H. (1996). *Connecting Problem -Based Practices with Educational Theory*. Jossey-Bass.
- Howard Barrows, H. S. (1971). *Simulated patients (programmed patients): The development and use of a new technique in medical education*. Thomas.
- Inthanon, B. (2008). *A study of science achievement and science problem solving ability of Mathayom 3 students at Yothinbamrung School that has been organized through problem-based learning and inquiry-based learning*. [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. [in Thai]
- Jeawkok, J. (2022). Using Google Classroom to develop academic achievement. Community health management course For students in the field of social development Faculty of Humanities and Social Sciences Prince of Songkla University Pattani Campus. *Krung Kao Rajabhat Research Journal*, 9(1), 65-76. [in Thai]
- Jeawkok, J. (2023). Results of learning management using a flipped classroom. To promote self-directed learning ability and academic achievement in community health management subjects. For students in the field of social development. *Journal of Education Khon Kaen University*, 46(4), 13-25. [in Thai]
- Jeawkok, J., Laipaporn, S. & Kaewsuwan, N. (2020). Results of research-based integrated learning activities on academic achievement in independent study and learning subjects. Seminar for students in the field of social development. *Research and Development Journal Buriram Rajabhat University*, 15(1), 104-118. [in Thai]
- Ketbutta, R. (2003). *Effects of problem-based learning on the ability to Problem solving and mathematical creativity of secondary school students*. [Master's thesis, Chulalongkorn University]. [in Thai]
- Khaemmanee, T. (2013). *Teaching science: knowledge for organizing an effective learning process*. (7th ed.). Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Khomkhai, T, Songsanit, S, & Phopunsak, Ph. (2018). Problem-based learning management using social media to support subjects. Basic mathematics that has an effect on students' academic achievement Vocational certificate class. *Academic Journal of Information Technology and Innovation Management*, 5(2), 30-39. [in Thai]
- Konthiang, S. (2001). Learning management. Teaching according to educational reform guidelines. *Educational Services Division News Journal*, 12(1), 10-19. [in Thai]
- Laksaeng, S. (2009). *Results of problem-based learning based on science concepts. Technology and Society of Mathayom 5 students at Azizstan Foundation School Pattani Province*. [Master's thesis, Prince of Songkla University, Pattani Campus]. [in Thai]
- Laoriandee, W. (2009). *Teaching supervision*. Faculty of Education Silpakorn University. [in Thai]
- Makmee, Ph. (2011). Problem-based learning. (Problem-base Learning). *Eastern Asia University Academic Journal*, 1(1), 7-14. [in Thai]

- Ngamchad, K. (2013). *Organizing learning activities to develop students' problem-solving abilities. Mathayom 5 using the PBL (Problem based learning) format*. [Independent study, Maha Sarakham University]. [in Thai]
- Nittayakulseth, T. (2020). Development of problem-based learning activities on important issues in Thai history. Social studies subject group Religion and culture Mathayom 6. *Sisaket Rajabhat University Academic Journal*, 14(2), 1-11. [in Thai]
- Opasathian, K. (2018). *Development of Intercultural Competence Indicators for International Program Teachers*. [Doctoral dissertation, Chulalongkorn University]. [in Thai]
- O'Donovan, M. (2021). *An Overview of Bruner and Piaget - Cognitive Constructivists*. The Danish School of Education. Aarhus University.
- Panich, W. (2012). *Ways to create learning for students in the 21st century*. Sodsri-Saritwong Foundation. [in Thai]
- Pappasit, A. (2018). *Learning using The problem is the base*. [www.pnru.ac.th/fac/tedu/upload-files/uploadfile/29.pdf](http://www.pnru.ac.th/fac/tedu/upload-files/uploadfile/29.pdf) [in Thai]
- Pilasan, P. (2008). *Comparison. Academic achievement and strength Motivating group learning achievement Mathematics learning content Fractions of 5th grade primary school students during the activity Problem-based learning (PBL) and learning activities Know in the usual way*. [Master's thesis, Mahasarakham University]. [in Thai]
- Pipitkul, Y. (2002). *Teaching mathematics*. Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Saengrasamee, A. (2000). *Results of learning. Problem-based approach to self-learning characteristics, academic achievement in subjects environmental science and satisfaction Toward the teaching of secondary school students, Year 4*. [Master's thesis, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Satysai, W. (2004). *Problem-based learning. Learner-centered learning model*. Booknet. [in Thai]
- Sinngam, Y. (2008). Problem-based learning. Problem-based Learning (PBL). *Academic journal of the Office of Researchers. Eastern Asia University*, 5(3), 143-157. [in Thai]
- Sinthunawa, K. & Pokpong, S. (2019). Important Factors of Multicultural Learning Cross-cultural experiences. *Journal of the Northern Rajabhat University Graduate Network*, 9(2), 63-76. [in Thai]
- Slavin, R. E. (1980). Effects of student teams and peer tutoring on academic achievement and time on-task. *Journal of Experimental Education*, 48, 252-257.
- Suksantikamol, Th. (2018). *Development of Multicultural Learning Management Models Using Ethnographic Methods to Enhance Intercultural Competence*. [Doctoral dissertation, Silpakorn University]. [in Thai]
- Thepbutdee, B. (2007). *Comparison of academic achievement. Able to think analytically and ability to reason logically Mathematics of 6th grade primary school students during the activity Problem-based learning (PBL) and learning management Normal matters of addition, subtraction, multiplication, division, decimals*. [Master's thesis, Mahasarakham University]. [in Thai]

- Thomthong, J. (2014). *The Flipped Classroom*. Prezi. <https://prezi.com/o1meklxbpyl2/the-flipped-classroom>.
- Thothong, S. (2004). *Comparison. Learning results during teaching by Using problem-based learning (PBL) for teaching according to IPST's manual, Mathematics learning subject group: Measuring length at grade level Grade 4*. [Master's thesis, Mahasarakham University]. [in Thai]
- Torpeng, W. (2010). *Effects of problem-based learning management on mathematics learning achievement regarding problems related to linear equations with one variable of Mathayom 1 students*. [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. [in Thai]